

Anders Åkerström 1861-1945 från Bogården

"I fara trångmål, i sjukdom, olyckor och bekymmer vi går till Åkerström vi ber Åkerström komma" ett uttryckssätt i Utomskogen.

Det torde vara få i Arbrå socken som inte kände hemmansägaren, handlaren, nämndemannen, polisen, m.m. åtminstone till namnet. Hela hans levnadshistoria torde dock numera få känna till.

Att vara född på ett litet torp i Bogården och därtill som minderåring bli faderslös kunde inte sägas utgöra någon gynnsam start för en kommande tillvaro. Detta var Anders Åkerströms och hans broders lott och vid 12-13 års ålder fick han avbryta sin skolgång i Bogårdens skola och komma till Gävle i skomakerilära för att så fort som möjligt kunna klara sig själv. Åkerström återvände till Utomskogen och fick en plats i handelsboden i Nordsjö och när ägaren dog fick Åkerström överta en affär vid kvarnen i Bogården. Han var då inne på den bana som skulle bli hans huvudyrke.

Trots att han började så gott som utan rörelsekapital tycks hans affär ha gått bra ända från början. Åkerström inte bara sålde han köpte också allt vad bygden hade att sälja, smör ost, lin, ull, hudar och skinn, träkol, kolved och en del annat och sysselsatte tidvis inte så få personer. Affären kunde i förhållande till tidsläget och bygdens behov sägas vara en stor affär. Där fanns allt mellan Forsbacka-plogar och halmhattar och var det någon del av en vägg som inte doldes av varor sågs de nakna timmerstockarna och allt som kunde hängas hängdes i taket. Alla varor kom då engross i knippa eller bunt i säck, trälåda eller kagge.

Till affären gränsade ett kontor där fanns en stor väggfast telefon-apparat, stor som en möbel, med en tratt av mässing att tala i. Åkerström var under lång tid polisman. På väggen hängde hans utrustning, sabel, batong, hand-klovar och på kassaskåpet låg den guldstickade polismössan. För en man med Åkerströms läggning var bara en lanthandel inte nog. Han förvärvade ett mindre hemman i närheten, odlade, byggde och hade kreatur. Åkerström drev också skogsaffärer och arbetade själv i skogen.

Efter en olycka i skogen och med en lång behandling i Stockholm uppenbarade för honom själv och andra hans stora inneboende medfödda anlag för sjukvård, i första hand sårbehandling. Han blev Utomskogens fältskär och läkare. Förutom hans polistjänst och långa nämndemanstid finns det väl knappast en kommunal förvaltning där han inte varit ledamot. Hans namn fanns nästan på alla handlingar som skrevs i bygden.

1901 hade Åkerström förvärvat ett stort rörelsekapital och kunde köpa hemmanet Bogården 3. Till hemmanet hörde ett vattendrivet sågverk. En hyvel och ett tegelverk kom till under Åkerströms tid (Sågverket kom sedan i bolagshänder).

Tillsammans med jordbruket och affären vid kvarnen blev det svårigheter med verksamheter på flera ställen. 1907 flyttade han affären från kvarnbacken till Bogården 3. För att få en affärslokal där sågade han av en lämplig del av den stora ladugårdsbyggnaden och rullade den upp för en ganska stark stigning till lämplig plats. Efter en kort tid när han fått affärslokalen färdig överlät han affären och försålde även hemmanet till en annan man. Efter en tid öppnade Åkerström åter affär vid kvarnen för att på 20-talet åter vara vid Bogården 3 vilken affären sköttes av måg och dotter. Åkerström innehade även Bogårdens kvarn där han uppförde ett mindre el-verk. I och med slutet av första världskriget avvecklade Åkerström alla sina större affärer.

Detta är ett utdrag ur en berättelse av Per Nordin från Arfs Mörtsjö 5. Hela artikeln finns återgiven i tidningen Arbrå-bygden nr 4-1954.